

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och
Strålning

Stockholm
2025-12-05

Vår referens
André Nilsson

Dnr
KN2025/01854

Remissyttrande

Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande *Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall*

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och föreslå ett anpassat system för omhändertagande av kärnavfall och använt kärnbränsle från nya kärnkraftsreaktorer. Syftet är att skapa ett tydligt, effektivt och förutsägbart system som kan underlätta för nya investeringar i kärnkraft.

De centrala förslagen i delbetänkandet är:

- En ny lag om omhändertagande av radioaktivt avfall: Lagen ska gälla för avfall från kärnkraftsreaktorer som får tillstånd efter den 1 juli 2026, samt för icke kärntekniskt radioaktivt avfall. Det befintliga systemet för dagens reaktorer lämnas i huvudsak oförändrat.
- Ett aktörsdrivet system: Systemet ska vara öppet för olika aktörer och tekniker. Tillståndshavare till nya reaktorer blir skyldiga att vara medlemmar i en nyinrättad nationell avfallsorganisation.
- Nationell Avfallsorganisation (NAO): En ny organisation, sannolikt i form av ett aktiebolag, ska bildas av de nya tillståndshavarna. NAO får i uppdrag att samordna planering, ta fram en nationell strategi för omhändertagande och samordna kostnadsberäkningar.
- Tydligare ansvarsroller: Utredningen föreslår en precisering av olika ansvarsområden, såsom hanteringsansvar, deponeringsansvar och finansiellt ansvar, för att skapa tydlighet mellan aktörerna.

Företagarnas synpunkter

Företagarna välkomnar att regeringen tar ett helhetsgrepp om förutsättningarna för ny kärnkraft. En trygg, planerbar och konkurrenskraftigt prissatt elförsörjning är en av de viktigaste förutsättningarna för svenska företags tillväxt och omställning. En trovärdig och långsiktig lösning för hanteringen av kärnavfall är en avgörande pusselbit för att möjliggöra de nödvändiga investeringarna i ny kärnkraft.

Ett nödvändigt steg för förutsägbarhet och investeringar

Företagarna ser positivt på utredningens ambition att skapa ett tydligt och förutsägbart ramverk. Osäkerheten kring avfallshanteringen har länge varit ett hinder för investeringsviljan. Att etablera ett system som är öppet för nya aktörer och tekniker, såsom små modulära reaktorer (SMR), är rätt väg att gå för att främja konkurrens och innovation.

Avgiften bör vara förutsägbart

Förutsebarhet för kostnader: För att en kommersiell aktör ska kunna göra en investering på tiotals miljarder kronor krävs en hög grad av förutsebarhet kring de framtida kostnaderna. Vi delar andra remissinstansers, som Vattenfalls, bedömning att förslaget i dess nuvarande form inte fullt ut skapar

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

den avgränsning av risk och kostnader som krävs. Det måste vara tydligt från start vilka finansiella åtaganden ett medlemskap i NAO innebär och under vilka förutsättningar en aktör kan lämna systemet när dess skyldigheter är uppfyllda.

Förutsättningar för små och medelstora företag

Även om det främst är stora energibolag som kommer att bygga och driva nya kärnkraftsreaktorer, kommer en utbyggnad att involvera en lång kedja av underleverantörer, konsulter och tjänsteföretag. Många av dessa är små och medelstora.

Om vi ska kunna hantera avfall från mindre aktörer, såsom forskningsinstitut och högteknologiska industriföretag, till en rimlig och förutsägbar kostnad måste systemet ge rimliga villkor även för mindre aktörer. Vi välkomnar utredningens intention att inkludera dessa, vilket även Vetenskapsrådet lyfter fram som positivt.

Sammanfattande ställningstagande

Företagarna tillstyrker utredningens övergripande inriktning att skapa ett nytt, samlat system för hantering av radioaktivt avfall. Det här är viktigt steg för att skapa långsiktiga förutsättningar för ny kärnkraft i Sverige.

André Nilsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna